

From: Apex Lawyers | Sofia Business Lawyers
Sent: Wed 07/12/2022 23:55
To: arch
Subject: Становище относно Проект за изменение и допълнение на Етичния кодекс на адвоката

Висш адвокатски съвет:
Входящ №: 2625/2022
Дата: 8.12.2022 г.

До **Висшия адвокатски съвет**

Относно: Проект за изменение и допълнение на Етичния кодекс на адвоката

Уважаеми членове на Висшия адвокатски съвет,

С настоящото бих искал да направя следните предложения за изменение на Проекта за изменение и допълнение на Етичния кодекс на адвоката:

1. Текстът на § 1, т. 4 да отпадне поради следното:

Член 5, ал. 2 от Закона за електронната търговия гласи следното:

„Не представляват търговски съобщения по смисъла на ал. 1 самостоятелното използване на:

1. информация, осигуряваща директен достъп до дейността на лицето, като наименованието на неговия домейн или адрес на електронна поща [...]”

Съображение 18 от Директива 2000/31 гласи:

„Услугите на информационното общество обхващат широк кръг от икономически дейности, които се извършват онлайн; [...] услугите на информационното общество не се ограничават единствено до услуги, които водят до онлайн сключване на договори, но също дотолкова, доколкото представляват икономическа дейност, обхващат и услуги, които не се заплащат от техните получатели, като тези, които предлагат онлайн информация или търговски съобщения [...]; дейности, които, поради техния характер, не могат да се извършват [от] разстояние и по електронен път, като законоустановения одит на финансовите отчети на дружеството или медицински съвети за физически преглед на пациент не са услуги на информационното общество“.

Озаглавеният „Определения“ член 2 от тази директива предвижда:

„По смисъла на настоящата директива следните термини означават:

а) „услуги на информационното общество“: услуги по смисъла на член 1, параграф 2 от Директива [98/34];

[...]

е) „търговско съобщение“: всяка форма на съобщение, което има за цел да рекламира, директно или косвено, стоките, услугите или имиджа на дружество, организация или лице, което извършва търговска, производствена или занаятчийска дейност, или упражнява регламентирана професия.[...]

[...]

ж) „регламентирана професия“: всяка професия по смисъла на член 1, буква г) от Директива 89/49/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 г. относно обща система за признаване на дипломите за висше образование, издадени след завършването на професионално обучение с минимална продължителност от три години [...], или член 1, буква е) от Директива [92/51] [...];

Член 8, параграфи 1 и 2 от посочената директива, озаглавен „Регламентирани професии“, съдържа следния текст:

„1. Държавите членки гарантират, че ползването на търговски съобщения, които са част от или съставляват услуга на информационното общество, предоставена от член на регламентирана професионална гилдия, е разрешено при спазване на професионалните правила, по-специално по отношение на независимостта, достойнството и честта на професията, професионалната тайна и лоялност към клиентите и други членове на професионалната гилдия“.

Онлайн рекламата се счита за услуга на информационното общество по смисъла на Директива 2000/31 (вж. Решение от 4 май 2017 г., Luc Vanderborght, C-339/15 и решение от 15 септември 2016 г., Mc Fadden, C-484/14, EU:C:2016:689, т. 41 и 42).

Според Решение на СЕС по дело C-339/15 „понятието „търговско съобщение“ обхваща по-конкретно всяка форма на съобщение, което има за цел да рекламира, директно или косвено, услуги на лице, което упражнява регламентирана професия“.

От това следва, че рекламата на адвокатски услуги, осъществявана **посредством уебсайт (а не посредством домейн), създаден и/или контролиран от адвокат или от адвокат от ЕС**, представлява търговско съобщение, което е част от или съставлява услуга на информационното общество по смисъла на член 8 от Директива 2000/31.

Член 8, параграф 1 от Директива 2000/31 има за цел да позволи на адвокатите (и, разбира се, на членовете на други регламентирани професии) да ползват услугите на информационното общество, за да рекламират своята дейност.

Рекламните съобщения, разпространявани от или от името на адвокати и адвокати от ЕС, трябва да бъдат разрешени при условие че се спазват професионалните правила, по-специално по отношение на **независимостта, достойнството и честта на професията, професионалната тайна и лоялност към клиентите и другите членове на тази професионална гилдия**.

Според Решение на СЕС по дело C-339/15 „[с]поменатите [...] професионални правила обаче не биха могли, без да лишават същата от полезен ефект и да възпрепятстват осъществяването на преследваната от законодателя на Съюза цел, да забраняват по общ и абсолютен начин всяка форма на реклама онлайн, предназначена да рекламира дейността на лице, упражняващо регламентирана професия“.

Считам, че разпоредбата на § 1, т. 4 от Проекта за изменение и допълнение на Етичния кодекс на адвоката **лишава от полезен ефект и ограничава прекомерно** предвидената в Закона за електронната търговия и Директива 2000/31 възможност за предоставяне на услуги на информационното общество от страна на адвокатите, адвокатите от ЕС и адвокатските дружества/съдружия, в т. ч. възможността им да рекламират услугите си онлайн.

В допълнение на гореизложеното, считам, че разпоредбата на § 1, т. 4 неправомерно накърнява правата на интелектуална собственост на адвокатите, в т. ч. на адвокатите от ЕС и адвокатските дружества, които са регистрирали (или имат намерение да регистрират) търговски марки и домейни, които се (или ще се) използват във връзка с осъществяваната от тях адвокатска дейност. Марката е знак, който е способен да отличава услугите на едно адвокат от тези на други адвокати, адвокати от ЕС или адвокатски дружества/съдружия, като не е задължително знакът да включва името или имената на притежателя/-те му, за да се счита, че има отличителен характер и че не е заблюждаващ. Регистрирането на национална марка или марка на ЕС, или пък на домейн, който не съдържа „данни, обозначаващи по недвусмислен начин адвоката“ **не накърнява по никакъв начин независимостта, достойнството и честта на професията, професионалната тайна и лоялност към клиентите и другите членове на адвокатската гилдия**.

Защитата на достойнството на адвокатската професия представлява императивно съображение от обществен интерес. Използването на агресивни или неподходящи по своето съдържание рекламни съобщения накърнят достойнството на адвокатската професия и уронват имиджа на адвокатурата. Считаю, че в случая достойнството на адвокатската професия би могло да бъде защитено посредством мерки, които са по-малко ограничителни от мярката, предвидена в разпоредбата на § 1, т. 4. В настоящата си редакция споменатата разпоредба влиза в конфликт с чл. 56 ДФЕС (както впрочем и разпоредбата на чл. 42, ал. 1 от ЗА), тъй като **надхвърля необходимото за постигането на преследваната от нея цел**. В тази връзка следва да се вземе предвид, наред с други неща, и Решение от 12 септември 2013 г. по дело C-475/11, в което Съдът на Европейския съюз отбелязва следното:

„[Ч]лен 56 ДФЕС изисква премахването по отношение на установените в друга държава членка доставчици на услуги не само на всяка дискриминация, основана на тяхното гражданство или на обстоятелството, че са установени в държава членка, различна от тази, в която трябва да се извършват услугите, но и на **всяко ограничение**, дори то да се прилага, без да се прави разлика между национални доставчици и доставчици от други държави членки, **когато това ограничение може да доведе до забрана, затрудняване или по-слаба привлекателност на дейността на доставчик, установен в друга държава членка, в която той законно предлага сходни услуги [...]** Що се отнася до несъвместимата с професионалната етика реклама, член 27, параграф 3 от Кодекса на професионалната етика на лекарите в провинция Хесен предвижда общо, че на лекарите се забранява извършването под каквато и да било форма на реклама, която противоречи на професионалната етика.

[...]

Посоченият член 27, параграф 3 [от Кодекса на професионалната етика на лекарите в провинция Хесен] не забранява рекламата, която се отнася до самите медицински услуги, но изисква съдържанието на подобна реклама да не бъде в противоречие на професионалната етика.

[...]

Макар да не въвежда пълна забрана за реклама или за конкретна форма на реклама, което съгласно постоянната съдебна практика би могло да представлява само по себе си ограничение на свободното предоставяне на услуги (вж. по-специално Решение от 17 юли 2008 г. по дело *Corporación Dermoeestética*, C-500/06, Сборник, стр. I-5785, точка 33 и цитираната съдебна практика), дадена правна уредба, въвеждаща забрана, която се отнася до несъвместимия с професионалната етика характер на съдържанието на дадена реклама — каквато е разпоредбата на член 27, параграф 3 от Кодекса на професионалната етика на лекарите в провинция Хесен, и която съдържа известно двусмислие — би могла да представлява пречка пред свободата на предоставяне на съответните медицински услуги”.

2. Текстът на §10 да отпадне.

Както споменах по-горе, пълна забрана за реклама представлява само по себе си ограничение на свободното предоставяне на услуги. В случай че сметете, че 42, ал. 1 от ЗА съдържа такава забрана, същата следва да бъде оставена неприложена поради противоречието ѝ с чл. 56 от ДФЕС, без да се иска или изчаква отмяната ѝ по съответния ред (арг. от чл. 5, ал. 2 от АПК във вр. с чл. 76, ал. 1 от АПК) .

Съгласно Решение № 5 от 14 юни 2022 г. на Конституционния съд:

„Република България като член на ЕС и по смисъла на чл. 4, ал. 3 от Конституцията е обвързана от принципите на непосредствена приложимост, примат и директен ефект на правото на ЕС (в този смисъл Решение № 14 от 12 октомври 2021 г. по к.д. № 14/2020 г.) и от задължението за съответстващо на правото на ЕС тълкуване на попадащите в неговото приложно поле вътрешни правни норми в изпълнение на принципа на ефективност на правото на ЕС (чл. 19, § 1, ал. 2 от Договора за ЕС, ДЕС).

[...]

Ако съответстващо на правото на ЕС тълкуване на приложимата вътрешна правна норма се окаже невъзможно, тъй като би противоречало пряко на смисъла на нормата (тълкуване contra legem), е налице противоречие, при което вътрешната правна норма трябва да бъде оставена неприложена, без да се иска или изчаква отмяната на тази разпоредба по законодателен или друг конституционно предвиден ред.“

С уважение:

адв. Асен Карагъзов

Best regards,

Asen Karagyozov

Partner

Apex Lawyers

41 Hristo Botev Blvd.

5th fl., Office #16

Sofia 1606

Bulgaria

Mobile: (+359) 877 036-734

Skype: Apex Lawyers

Email: asen@apexlawyers.bg